

**Izveštaj o naknadnom pregledu provođenja preporuka
iz Izveštaja revizije učinka**

**"Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru
Republike Srpske"**

Broj: RU 005-16-NP

Banja Luka, april 2023. godine

SADRŽAJ

1	UVOD	3
2	PROVOĐENJE PREPORUKA	5
2.1	Preporuke za Vladu Republike Srpske i Ministarstvo finansija	6
2.2	Preporuke za institucije javnog sektora	9
2.3	Preporuke za jedinice interne revizije.....	11
3	ZAKLJUČAK.....	14
	PRILOZI	15

**Naknadni pregled provođenja preporuka iz Izvještaja revizije učinka
"Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru
Republike Srpske"**

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske je, na osnovu Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske, a u skladu sa ISSAI okvirom revizije za javni sektor, provela naknadni pregled provođenja preporuka iz Izvještaja revizije učinka "Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru Republike Srpske" koji je objavljen 2017. godine.

Naknadni pregled podrazumijeva ispitivanje mjera i aktivnosti na provođenju preporuka koje su po Izvještaju revizije učinka preduzete od strane Ministarstva finansija, Ministarstva prosvjete i kulture, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Fonda zdravstvenog osiguranja, Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Grada Doboja, Grada Zvornika i Univerzitetsko kliničkog centra Republike Srpske i utvrđivanje statusa provedenosti preporuka u skladu sa Metodologijom revizije učinka.

Naknadni pregled pokazuje da su sve navedene institucija donijele akcione planove i na osnovu njih preduzimale mjere i aktivnosti na poboljšanju organizacije i funkcionisanja interne revizije. Na osnovu informacija o aktivnostima i pokazatelja o ostvarenim rezultatima, revizija se u razumnoj mjeri uvjerila da je od osam datih preporuka pet potpuno provedeno, a tri preporuke su djelimično provedene.

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske, u skladu sa odredbama Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske, dostavlja Nacrt izvještaja institucijama obuhvaćenim ovim naknadnim pregledom. Primjedbe na Nacrt izvještaja je dostavila Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove koje su prihvaćene.

Konačan izvještaj je dostavljen svim institucijama kojima se u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske treba dostaviti. Izvještaj je dostupan javnosti putem internet stranice Glavne službe za reviziju javnog sektora Republike Srpske, www.gsr-rs.org.

Glavni revizor je donio Odluku da se provede ovaj naknadni pregled. Naknadni pregled proveo je revizorski tim u sastavu Branko Sladojević, vođa revizorskog tima i Vladimir Kremenović, član revizorskog tima.

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

LISTA SKRAĆENICA

RS	Republika Srpska
GSRJS RS	Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske
Vlada RS	Vlada Republike Srpske
Ministarstvo	Ministarstvo finansija
CJH	Centralna jedinica za harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije
Zakon	Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske
Strategija	Strategija razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske za period 2021-2025. godine
MPŠV	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
MPK	Ministarstvo prosvjete i kulture
RUGIP	Republička uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove
FZO	Fond zdravstvenog osiguranja
FPIO	Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje
UKC	Univerzitetski klinički centar Republike Srpske
CJIR	Centralna jedinica za internu reviziju Ministarstva finansija
JIR	Jedinica za internu reviziju

1 UVOD

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske (u daljem tekstu: GSRJS RS) je provela reviziju učinka i u junu 2017. godine objavila Izvještaj revizije učinka "Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru Republike Srpske". Osnovni cilj revizije je bio da se ispita da li je postojeći način organizovanja i funkcionisanja interne revizije u funkciji ostvarivanja utvrđene misije i uloge interne revizije u javnom sektoru RS.

Osnovni nalazi i zaključci u Izvještaju revizije učinka iz 2017. godine su pokazali da nisu u potpunosti ispunjeni uslovi za razvoj i funkcionisanje interne revizije i da interna revizija nije uspostavljena sistemski i organizovano, kao i da organizacija i način funkcionisanja interne revizije ne omogućava ispunjavanje utvrđene misije i uloge interne revizije u javnom sektoru, te da je njena dodatna vrijednost u javnom sektoru u mnogim aspektima ograničena.

Ovim naknadnim pregledom provođenja preporuka datih u Izvještaju revizije učinka "Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru Republike Srpske" se ispituje kako su nadležne institucije reagovala na Izvještaj revizije učinka, da li su doneseni akcioni planovi, da li je postupano po akcionim planovima i ispitivanje provedenih mjera i aktivnosti na provođenju preporuka. Ukupno je dato osam preporuka i to za Vladu RS odnosno Ministarstvo finansija (u daljem tekstu Ministarstvo), Ministarstvo prosvjete i kulture (u daljem tekstu MPK), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu MPŠV), Fond zdravstvenog osiguranja (u daljem tekstu FZO), Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu FPIO), Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove (u daljem tekstu RUGIP), Grad Doboj, Grad Zvornik i Univerzitetsko klinički centar Republike Srpske (u daljem tekstu UKC), kako je prikazano u Tabeli 1.

Tabela 1. Preporuke iz Izvještaja revizije učinka „Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru Republike Srpske“

Red.br.	Institucije	Broj preporuka
1	Vlada Republike Srpske - Ministarstvo finansija	3
2	Institucije javnog sektora (ministarstva, republičke uprave, javne ustanove i jedinice lokalne samouprave)	5
UKUPNO:		8

Naknadni pregled podrazumijeva ispitivanje mjera i aktivnosti na provođenju preporuka koje su po osnovu Izvještaja revizije učinka preduzete od strane institucija koje su bile obuhvaćene revizijom i kojima su upućene preporuke.

Ispitivanja preduzimanih mjera i aktivnosti na provođenju preporuka revizije su vršena u Ministarstvu, MPK, MPŠV, FZO, FPIO, RUGIP, Gradu Doboj, Gradu Zvornik i UKC. Naknadnim pregledom je obuhvaćen period od objavljivanja Izvještaja revizije učinka 2017. godine do kraja 2022. godine.

U vršenju naknadnog pregleda kao izvori podataka i informacija korišćeni su:

- regulatorni (pravni i profesionalni) okvir važeći u posmatranom periodu;
- strateški i planski dokumenti Vlade RS, institucija javnog sektora i JIR;
- interna akta ministarstava i institucija obuhvaćenih naknadnim pregledom;

- akcioni planovi institucija javnog sektora nadležnih i odgovornih za provođenje preporuka;
- konsolidovani godišnji izvještaji o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru RS;
- polugodišnji i godišnji izvještaji institucija i JIR;
- planovi, programi, izvještaji, registri preporuka i druga dokumentacija JIR;
- podaci i informacije iz upitnika koje su, po zahtjevu u definisanoj strukturi, popunili predstavnici institucija obuhvaćenih naknadnim pregledom;
- podaci i informacije dobijeni putem intervjua sa licima u institucijama obuhvaćenim naknadnim pregledom.

Nakon izvršene analize i vrednovanja prikupljenih podataka i informacija obezbijeđeni su dovoljni, relevantni i pouzdani revizijski dokazi, koji su bili osnova za formiranje nalaza u cilju ocjene nivoa provedenosti pojedinačnih preporuka revizije učinka.

U nastavku ovog dokumenta, u drugom poglavlju, dat je pregled provođenja preporuka GSRJS RS iz Izvještaja revizije učinka "Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru Republike Srpske".

2 PROVOĐENJE PREPORUKA

U svrhu izvještavanja o provođenju preporuka revizije učinka u posmatranom periodu i potrebne ocjene nivoa provedenosti svake od preporuka, mogući statusi provedenosti preporuka su klasifikovani u pet kategorija:

PREPORUKA JE POTPUNO PROVEDENA	<ul style="list-style-type: none"> - institucije su provele ili u kontinuitetu provode preporuku; - potpuno provođenje preporuke je dokumentovano.
PREPORUKA JE DJELIMIČNO PROVEDENA	<ul style="list-style-type: none"> - institucije su preduzele aktivnosti na provođenju preporuke; - institucije provode aktivnosti, ali preporuka nije u potpunosti provedena; - djelimično provođenje preporuke je dokumentovano.
PROVOĐENJE PREPORUKE U TOKU	<ul style="list-style-type: none"> - institucije preduzimaju aktivnosti na provođenju preporuke; - aktivnosti institucija se ne provode kontinuirano i planiranom dinamikom; - preporuka nije provedena ni u potpunosti, ni djelimično; - aktivnosti u toku dokumentovane.
PREPORUKA NIJE PROVEDENA	<ul style="list-style-type: none"> - institucije nisu preduzele aktivnosti na provođenju preporuke; - preporuka nije provedena ni djelimično, ni u potpunosti; - nije dokumentovano da su se preduzimale mjere na provođenju preporuke.
PREPORUKA NIJE AKTUELNA	<ul style="list-style-type: none"> - institucije nisu preduzimale aktivnosti na provođenju preporuke, u međuvremenu su nastupile okolnosti koje su preporuku učinile neaktuelnom (promjena regulative, nadležnosti, odgovornosti i dr.).

Institucije javnog sektora, koje su bile obuhvaćene revizijom učinka i kojima su upućene preporuke u Izvještaju revizije učinka, bile su u obavezi da u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske, u roku od 60 dana od dana prijema Izvještaja revizije učinka sačine i dostave GSRJS RS i nadležnom skupštinskom odboru Akcioni plan za provođenje preporuka revizije učinka, a radi praćenja provođenja datih preporuka.

Nakon objavljivanja Izvještaja revizije učinka "Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru Republike Srpske", institucije obuhvaćene revizijom su dostavile GSRJS RS Akcione planove za provođenje preporuka revizije učinka.

Nalazi naknadnog pregleda provođenja preporuka iz Izvještaja revizije učinka "Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru Republike Srpske" u ovom poglavlju se prezentuju u skladu sa strukturom datih preporuka.

2.1 Preporuke za Vladu Republike Srpske i Ministarstvo finansija

---

Prva preporuka

Uspostaviti strateški, pravni i profesionalni okvir za razvoj sistema internih finansijskih kontrola i interne revizije u javnom sektoru RS.

Status preporuke: Preporuka je potpuno provedena

Obrazloženje statusa:

Interna revizija u javnom sektoru se do 2021. godine razvijala i funkcionisala bez postojanja Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske. Ministarstvo odnosno CJH, uz tehničku podršku EU eksperata za unapređenje javnih internih finansijskih kontrola u Bosni i Hercegovini, sačinila je Strategiju razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske za period 2021-2025. godina (u daljem tekstu: Strategija). Vlada RS je usvojila Strategiju i obavezela Ministarstvo da nastavi uspostavljanje i unapređenje sistema internih finansijskih kontrola putem implementacije Strategije.¹

Strategija se realizuje prema mjerama i aktivnostima u Akcionom planu, koji je sastavni dio Strategije. Prvi Akcioni plan odnosi se na period 2021–2023. godina i biće periodično ažuriran s ciljem usklađivanja aktivnosti i ciljeva iz plana implementacije sa realizovanim aktivnostima. U Akcionom planu su i operativne mjere, aktivnosti, indikatori i rezultati, od toga četiri mjere i 11 aktivnosti se odnosi na internu reviziju. Provođenje mjera i aktivnosti iz Akcionog plana treba da, u periodu na koji se odnosi Strategija, omogući:

- Unapređenje kvaliteta rada interne revizije;
- Bolju pokrivenost institucija i budžeta funkcijom interne revizije;
- Da interna revizija pruži mjerljive efekte u radu;
- Da interna revizija bude normirana u skladu sa metodološkim okvirom.

Primarni nosilac aktivnosti iz Akcionog plana je CJH.

Ministarstvo je u saradnji sa strukovno profesionalnim organizacijama prevelo, formatiralo i internim revizorima u javnom sektoru učinilo dostupnim Međunarodne standarde profesionalne prakse interne revizije koji su relevantni profesionalni standardi za internu reviziju.

Ministar finansija je u skladu sa odredbama Zakona u kontinuitetu donosio podzakonske propise koji se odnose na organizaciju i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru RS², uključujući metodološke priručnike i uputstva za interne revizore. Pojedini podzakonski propisi su u posmatranom periodu preispitivani, inovirani i prilagođavani najboljim praksama interne revizije kako bi se njihovom primjenom obezbijedila efikasnost i efektivnost interne revizije. Na ovaj način kompletiran je pravni i profesionalni okvir interne revizije kao bitna pretpostavka organizovanja, funkcionisanja i razvoja interne revizije u javnom sektoru RS.

---

¹ Zaključak Vlade Republike Srpske broj 04/1-012-2/929 od 25.03.2021. godine

² Prilog broj 3

Druga preporuka

Uspostaviti sistem profesionalnog razvoja internih revizora, kako bi profesionalni razvoj internih revizora imao karakteristike organizovane, kontinuirane i kvalitetne aktivnosti.

Status preporuke: Preporuka je potpuno provedena

Obrazloženje statusa:

CJH je uspostavila sistem profesionalnog razvoja internih revizora i utvrdila jedinstvena pravila i procedure profesionalnog razvoja, uključujući i certifikovanje internih revizora u javnom sektoru. Pravilnikom o uslovima za sticanje zvanja ovlašćeni interni revizor u javnom sektoru se dva puta godišnje održavaju obuke za sticanje zvanja ovlašćeni interni revizor u javnom sektoru. U periodu 2019-2022 godina certifikovan je 231 interni revizor³, a ukupan broj certifikovanih i licenciranih ovlašćenih internih revizora u javnom sektoru RS je 347 internih revizora.⁴

CJH je izradila Plan i Program profesionalne obuke i usavršavanja internih revizora. CJH je u skladu sa Programom kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u javnom sektoru RS, a u saradnji sa strukovno-profesionalnim organizacijama, redovno organizovala i provodila kontinuirane obuke za ovlašćene interne revizore. Ove obuke su se prije i poslije pandemije korona virusa provodile putem seminara, a u uslovima pandemije putem vebinara. Obukom je obuhvaćen veći broj internih revizora koji su u praksi interne revizije, a omogućile su sticanje novih i potvrđivanje postojećih znanja, vještina i sposobnosti, a u funkciji jačanja kompetencija internih revizora.

Ministarstvo odnosno CJH potpisalo je tri memoranduma-sporazuma o saradnji sa institucijama koje mogu da podrže i pomognu profesionalni razvoj internih revizora. Potpisani su Memorandum o saradnji sa Udruženjem internih revizora, Sporazum o saradnji sa Agencijom za državnu upravu Republike Srpske i Sporazum o saradnji sa GSRJS RS. Provođenje ovih memoranduma – sporazuma omogućilo je kontinuirani profesionalni razvoj internih revizora u javnom sektoru RS.

CJH je kreirala registre zaposlenih rukovodilaca JIR i internih revizora po vrstama subjekata javnog sektora, koji se redovno ažuriraju. Kreirani su i javno dostupni:

- Registar zaposlenih rukovodilaca JIR i internih revizora u ministarstvima Vlade RS;
- Registar zaposlenih rukovodilaca JIR i internih revizora u fondovima RS;
- Registar zaposlenih rukovodilaca JIR i internih revizora u JLS RS;
- Registar zaposlenih rukovodilaca JIR i internih revizora u javnim zdravstvenim ustanovama RS;
- Registar direktora Odjeljenja interne revizije i internih revizora u javnim preduzećima RS;
- Registar zaposlenih rukovodilaca JIR i internih revizora u subjektima-korisnicima sredstava budžeta RS;

---

³ Prilog broj 4

⁴ Registar certifikovanih i licenciranih internih revizora u javnom sektoru Republike Srpske

- Registar certifikovanih i licenciranih internih revizora u javnom sektoru Republike Srpske.

Treća preporuka

Centralnu jedinicu za harmonizaciju Ministarstva finansija uspostaviti u kapacitetu koji će omogućiti ostvarivanje uloge i funkcije Centralne jedinice za harmonizaciju utvrđene Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske.

Status preporuke: Preporuka je djelimično provedena

Obrazloženje statusa:

Nadležnosti CJH, koje se odnose na internu reviziju, regulisane su Zakonom, a odnose se na:

- Priprema i nadzor nad primjenom propisa o internoj reviziji;
- Koordinacija rada interne revizije;
- Izvještavanje o aktivnostima i radu interne revizije.

Za provođenje ovih nadležnosti potrebni su odgovarajući resursi. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva, CJH je organizovana u četiri odjeljenja u kojima je sistematizovano deset radnih mjesta sa deset izvršilaca. Popunjeno je pet radnih mjesta sa pet izvršilaca, što je za jednog izvršioca više u odnosu na period koji je bio obuhvaćen revizijom. Od pet izvršilaca na poslovima koji se odnose na internu reviziju neposredno su angažovana dva izvršioca. CJH je sa raspoloživim kapacitetom provodila aktivnosti koje se odnose na:

- Pripremu i izradu podzakonskih propisa koji se odnose na internu reviziju, a koje je donosio ministar finansija;
- Pripremu i izradu metodoloških priručnika i uputstava o internoj reviziji;
- Davanje mišljenja na interne akte subjekata javnog sektora koji se odnose na internu reviziju;
- Organizovanje i provođenje obuka za sticanje zvanja ovlašćeni interni revizor u javnom sektoru;
- Organizovanje i provođenje obuka i usavršavanja ovlašćenih internih revizora u javnom sektoru;
- Uspostavljanje evidencija i registara koji se odnose na internu reviziju u javnom sektoru.

Institucije javnog sektora RS su CJH dostavljale godišnje i polugodišnje izvještaje kroz koje je CJH dobijala informacije o stanju internih finansijskih kontrola u javnom sektoru RS. CJH je u kontinuitetu, na osnovu godišnjih izvještaja subjekata javnog sektora, pripremala Godišnje konsolidovane izvještaje o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i dostavljala ih Vladi RS.

CJH sa raspoloživim kapacitetom nije bila u mogućnosti da provodi aktivnosti koje se odnose na praćenje primjene zakona, podzakonskih propisa i internih akata, profesionalnih standarda i metodologija interne revizije, kao i da analizira kvalitet interne revizije u cilju poboljšanja primjene profesionalnih standarda i metodologija interne revizije i poboljšanja organizacije i funkcionalnosti interne revizije.

2.2 Preporuke za institucije javnog sektora

Četvrta preporuka

Interne propise, koji se odnose na organizovanje i funkcionisanje interne revizije, usklade sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i podzakonskim propisima kako bi se obezbijedila funkcionalnost i nezavisnost interne revizije.

Status preporuke: Preporuka je potpuno provedena

Obrazloženje statusa:

Institucije javnog sektora koje su obuhvaćene naknadnim pregledom su u skladu sa Zakonom donijele interne propise koji se odnose na internu reviziju i uskladile poslovanje sa Zakonom u dijelu koji se odnosi na internu reviziju.

Institucije javnog sektora su donijele Povelje interne revizije kao osnovni interni akt interne revizije u skladu sa Okvirnom poveljom interne revizije. Na Povelje interne revizije su pribavljena mišljenja CJH. Povelje interne revizije i mišljenja CJH unesena su u Registar Povelja interne revizije. Povelje interne revizije sadrže potrebne elemente i omogućavaju provođenje misije i uloge interne revizije u javnom sektoru.

Institucije javnog sektora su u posmatranom periodu donijele nove ili izmjenile Pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i na taj način unaprijedile odredbe koje se odnose na JIR. Novim ili izmijenjenim Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta odredbe o JIR usklađivane su sa Zakonom i podzakonskim propisima Ministarstva, odnosno CJH. Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta regulisano je organizaciono pozicioniranje JIR u okviru organizacione strukture institucija javnog sektora, unutrašnja organizacija JIR, nadležnost JIR, nazivi radnih mjesta i broj izvršilaca, opisi radnih mjesta i opšti i posebni uslovi za rukovodioce JIR.

Novim ili izmijenjenim internim aktima i njihovom primjenom obezbjeđuje se organizaciona nezavisnost JIR u smislu da neposredno odgovaraju rukovodiocima institucija javnog sektora i da su organizaciono odvojene od drugih organizacionih jedinica u institucijama javnog sektora. Na ovaj način se obezbjeđuju pretpostavke za funkcionalnost JIR.

Peta preporuka

Organizuje funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom, uslovima i kriterijumima CJH, a resurse interne revizije i rezultate njenog rada koriste na način da obezbjede novu dodatnu vrijednost za instituciju.

Status preporuke: Preporuka je djelimično provedena

Obrazloženje statusa:

U institucijama javnog sektora obuhvaćenim naknadnim pregledom, Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta funkcija interne revizije organizovana je u formi JIR, a u skladu sa odredbama Zakona. Godišnji konsolidovani izvještaji o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske pokazuju da još postoje institucije

javnog sektora koje nisu funkciju interne revizije organizovali u vidu JIR, mada se broj takvih institucija smanjuje u posmatranom periodu.

U šest od devet institucija javnog sektora obuhvaćenih naknadnim pregledom nisu u potpunosti popunjena radna mjesta u JIR, međutim postojeća popuna radnih mjesta omogućava da funkcija interne revizije funkcioniše u skladu sa kriterijumima definisanim Zakonom. U dvije institucije javnog sektora (MPK i MPŠV) interna revizija funkcioniše sa jednim izvršiocom (rukovodilac JIR) što ne obezbjeđuje funkcionisanje u skladu sa kriterijumima iz Zakona. Razlozi za ovakvo funkcionisanje interne revizije su rezultat objektivnih uslova i okolnosti u navedenim ministarstvima. U Gradskoj upravi Doboj, iako JIR ima dva izvršioca (rukovodilac JIR i interni revizor), revizijske angažmane provodi zasebno rukovodilac JIR ili interni revizor čime se ne obezbjeđuje timski rad.

Resursi interne revizije u institucijama javnog sektora obuhvaćenim naknadnim pregledom se uglavnom angažuju na poslovima interne revizije. Uvidom u godišnje planove rada interne revizije i izvještaje interne revizije evidentno je da angažmani interne revizije uglavnom predstavljaju uvjeravanja sa pojedinačnim i rijetkim angažmanima na konsultantskim uslugama, iako su kao takvi predviđeni Međunarodnim standardima profesionalne prakse interne revizije, metodološkim priručnicima i uputstvima i internim aktima. Angažmani uvjeravanja uglavnom su prisutni u finansijskoj reviziji i reviziji usklađenosti, a angažmani revizije učinka su na nivou pojedinačnih i povremenih, što odgovara dostignutom nivou razvoja interne revizije u javnom sektoru RS.

Nakon provedene revizije izvještaji se dostavljaju revidiranim organizacionim jedinicama. JIR uz konačan revizorski izvještaj dostavlja obrazac Akcioni plan za realizaciju preporuka. Rukovodioci revidiranih organizacionih jedinica su u obavezi da dostavljaju popunjene akcione planove. JIR prate provođenje mjera i aktivnosti na realizaciji preporuka iz akcionih planova. Kod malog broja institucija javnog sektora obuhvaćenih naknadnim pregledom osim rukovodioca sa izvještajima interne revizije je upoznat i menadžment, Upravni odbor ili Nadzorni odbor. Karakteristična je praksa kod UKC gdje JIR dostavlja izvještaje o provedenim revizorskim pregledima Upravnom odboru UKC kao i informacije o statusu preporuka koji se izrađuje dva puta godišnje kao prilog polugodišnjem i godišnjem izvještaju o radu JIR UKC. Takođe, FPIO dostavlja informacije kolegijumu direktora o stepenu provedenosti preporuka po izvještajima interne revizije.

Šesta preporuka

Kreiraju uslove za uspješno djelovanje interne revizije, uz aktivniji angažman pruže pomoć i podršku internoj reviziji bez narušavanja potrebnog nivoa nezavisnosti.

Status preporuke: Preporuka je potpuno provedena

Obrazloženje statusa:

Institucije javnog sektora koje su obuhvaćene naknadnim pregledom imaju strategije ili strateške planove razvoja i godišnje planove rada koji se odnose na posmatrani period. Strategijama i strateškim planovima razvoja definisani su vizija, misija, strateški i operativni ciljevi institucija, a provedbenim dokumentima mjere i aktivnosti čijim provođenjem se postižu strateški i operativni ciljevi.

Na osnovu strateških planova razvoja i godišnjih planova rada, a u skladu sa izvršenom procjenom rizika, izrađuju se strateški i godišnji planovi interne revizije. Strateške i godišnje

planove interne revizije priprema i predlaže rukovodilac JIR, a odobrava rukovodilac institucije javnog sektora, i na taj način su rukovodioci upoznati sa aktivnostima interne revizije.

Za kvalitet strateškog i godišnjeg planiranja interne revizije bitna je uključenost rukovodstva institucije, višeg i nižeg menadžmenta, a posebno u postupku procjene i utvrđivanja rizika. Praksa procjene rizika i planiranja je različita i ne podrazumijeva aktivan angažman rukovodstva institucije. Karakteristična je praksa JIR UKC koja u postupku procjene i utvrđivanja rizika podrazumijeva uključenost rukovodstva i operativnog menadžmenta na način koji je u funkciji pripreme kvalitetnih planova, ali ne dovodi u pitanje funkcionalnu nezavisnost i autonomiju JIR. Na ovaj način se omogućava da se za revizijske angažmane interne revizije izaberu područja, procesi i aktivnosti sa izraženim rizicima, da interna revizija bude u funkciji ispunjavanja misije, strateških i operativnih ciljeva institucije.

2.3 Preporuke za jedinice interne revizije

Sedma preporuka

Procjenu rizika, planiranje i programiranje interne revizije provode na način da se resursi interne revizije angažuju na reviziji rizičnih područja, procesa i aktivnosti koji će biti u funkciji ostvarivanja postavljenih ciljeva i planiranih zadataka institucija

---

Status preporuke: Preporuka je potpuno provedena

Obrazloženje statusa:

Prilikom procjene rizika kod većine institucija obuhvaćenih naknadnim pregledom izostalo je to da se u potpunosti razmatraju stavovi zainteresovanih strana odnosno nisu aktivno uključivane sve zainteresovane strane iz institucija. U institucijama je uglavnom procjena rizika rađena bez većeg dodatnog uključivalja zainteresovanih strana, odnosno procjena rizika za revidirani period je uglavnom usaglašavana sa rukovodiocima institucija kroz planiranje interne revizije.

JIR provode procjene rizika u funkciji planiranja interne revizije i istu dokumentuju na obrascima koji su prilozi Uputstva za interne revizore u javnom sektoru RS. JIR procjenu rizika provode uz angažovanje internih revizora, bez ili sa određenim konsultacijama sa drugim licima i organizacionim jedinicama unutar institucije.

Za procjenu rizika i planiranje interne revizije značajna je potpuna inplemenatacija Finansijskog upravljanja i kontrole. Kako Finansijsko upravljanje i kontrola nisu u potpunosti inplementirani u institucijama javnog sektora, JIR koriste različite prakse i metode u procjeni rizika. Karakteristične su prakse JIR UKC i Gradske uprave Doboj koji u postupak procjene rizika uključuju rukovodstvo institucije. U UKC JIR putem posebno kreiranih upitnika od rukovodstva UKC prikuplja podatke i informacije bitne za procjenu rizika i planiranje interne revizije. Podaci i informacije rukovodstva koriste se u procjeni rizika i planiranju interne revizije što procjene rizika i planove interne revizije čini kvalitetnijim i sadržajnijim. U Gradskoj upravi Doboj, JIR, putem kabineta gradonačelnika traži da organizacione jedinice izvrše procjenu rizika i predlože mjere, odnosno odgovor na procijenjeni rizik.

JIR provode strateško, godišnje i operativno planiranje koje rezultira sa strateškim, godišnjim i planovima i programima pojedinačnih revizijskih angažmana. Strateški i godišnji planovi interne revizije izrađuju se uvažavajući strateške i godišnje planove institucija javnog sektora i izvršenu procjenu rizika. Svi planovi interne revizije uključujući i priloge uz planove su izrađeni na obrascima za planiranje koji su sastvni dio Uputstva za interne revizore u javnom sektoru.

Uputstvo za interne revizore sa priložima daje solidnu osnovu za planiranje aktivnosti u internoj reviziji, međutim planovi interne revizije su uopšteni i njihov sadržaj nije prilagođen konkretnom revizijskom angažmanu i ne predstavljaju potpun mehanizam za upravljanje revizijskim angažmanom.

Prepoznatljiva je praksa JIR gradske uprave Doboj koja je metodološki unaprijedila strateško i godišnje planiranje i učinila kvalitetnijim strateške i godišnje planove interne revizije.

Revizijski angažmani interne revizije provode se u skladu sa Planom i programom revizijskog angažmana i na taj način se obezbeđuje efikasnost funkcije interne revizije.

Osmo preporuka

Uspostave sistem izvještavanja i naknadnog praćenja koji će osigurati dodatne inpute za internu reviziju i rukovodstvo u pogledu upravljanja institucijama.

Status preporuke: Preporuka je djelimično provedena

Obrazloženje statusa:

Obezbeđenje i unapređenje kvaliteta interne revizije je obaveza utvrđena Međunarodnim standardima profesionalne prakse interne revizije. Polazna osnova u obezbeđenju i unapređenju kvaliteta je postojanje Programa obezbeđenja i unapređenja kvaliteta interne revizije (u daljem tekstu Program). Veći broj JIR nije donio Program. JIR RUGIP-a je 2018. godine donijela Program obezbeđenja i unapređenja kvaliteta interne revizije. JIR Gradske uprave Doboj je 2019. godine donijela Program. Navedeni Programi su dobra polazna osnova za obezbeđenje kvaliteta u internoj reviziji, međutim bilo bi poželjno iste dopuniti kako bi se obezbijedila sveobuhvatnost Programa. JIR Gradske uprave Doboj je u skladu sa Programom provodila periodična samoocjenjivanja čiji rezultati se mogu koristiti za unapređenje rada interne revizije. JIR RUGIP-a provodi kontinuirana praćenja kvaliteta provedenih revizorskih angažmana i provodi ispitivanje zadovoljstva funkcijom interne revizije koje može poslužiti za unapređenje rada interne revizije.

JIR su u cilju obezbeđenja kvaliteta izvještaja revizije koristile obrazac-kontrolnu listu (Prilog br. 20 Uputstva za interne revizore) kao značajan mehanizam da se obezbijedi kvalitet izvještaja interne revizije. Upoređujući izvještaje interne revizije iz perioda koji je prethodio reviziji (2014-2016. godina) i perioda na koji se odnosi naknadni pregled (2018 – 2022. godina) značajno je poboljšan kvalitet izvještaja.

JIR su uspostavile mehanizme praćenja provođenja preporuka, koji su unapređeni u odnosu na vrijeme provođenja revizije (2016-2017. godina). U posmatranom periodu više su prisutni naknadni pregledi praćenja provođenja preporuka kao najpouzdaniji način utvrđivanja statusa preporuka. Na osnovu pojedinačnih izvještaja o naknadnom pregledu sačinjavaju se periodični izvještaji putem kojih se rukovodstva institucija javnog sektora izvještavaju o provođenju preporuka interne revizije.

JIR obuhvaćene naknadnim pregledom uspostavile su određene preglede-registre preporuka interne revizije. Pregledi – registri preporuka interne revizije razlikuju se po formi, sadržaju, strukturi i sadrže različite podatke i informacije o provedenim internim revizijama i preporukama interne revizije. Jedan broj JIR uspostavio je registar preporuka za svaku godinu posebno, a jedan broj JIR je uspostavio sveobuhvatan registar preporuka koji se odnosi na duži vremenski period.

JIR ne primjenjuju jedinstvenu klasifikaciju statusa provjerenih preporuka. Jedan broj JIR provjerene preporuke klasifikuje kao provedene i neprovedene, drugi broj JIR provjerene preporuke klasifikuje kao provedene, djelimično provedene, provođenje u toku i neprovedene. Različita klasifikacija preporuka utiče na pouzdanost izvještavanja o provođenju preporuka i prikazivanja uspješnosti funkcije interne revizije. JIR koje nisu imale registre preporuka su ih uspostavile, one koje su imale redizajnirale su postojeće registre.

3 ZAKLJUČAK

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske provela je naknadni pregled provođenja preporuka iz Izvještaja revizije učinka "Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru Republike Srpske". Nalazi provedenog naknadnog pregleda pokazuju da su institucije javnog sektora donijele akcione planove te preduzimale mjere i aktivnosti i obezbjedile efikasnije organizovanje i funkcionisanje interne revizije.

Aktivnosti Centralne jedinice za harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije su se realizovale kroz aktivnosti na pripremi i kompletiranju pravnog i profesionalnog okvira i aktivnostima na planu profesionalnog razvoja internih revizora u javnom sektoru i na taj način stvarile neophodne pretpostavke za organizovanje, funkcionisanje i razvoj interne revizije u javnom sektoru Republike Srpske.

Institucije javnog sektora su svoja interna akta uskladile sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru, u dijelu koji se odnosi na funkciju interne revizije. Usklađivanje internih akata sa odredbama Zakona omogućava odgovarajuće organizaciono pozicioniranje jedinica interne revizije, njihovu organizacionu nezavisnost i funkcionalnost.

Jedinice interne revizije su unaprijedile postupke i procedure interne revizije u pogledu planiranja, provođenja i izvještavanja interne revizije, međutim jedan broj jedinica interne revizije nije još uvijek uspostavio ili implementirao mehanizme obezbjeđenja kvaliteta.

Na osnovu informacija o aktivnostima i pokazatelja o ostvarenim rezultatima, revizija se u razumnoj mjeri uvjerila da je od osam datih preporuka pet potpuno provedeno, a tri su djelimično provedene.

Bez obzira na status provjerenih preporuka potrebno je da Centralna jedinica za harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije, u okviru raspoloživih kapaciteta, nastavi sa praksom preispitivanja i inoviranja propisa, a posebno metodoloških priručnika i uputstava, kao i provođenje aktivnosti na kontroli primjene istih kako bi se obezbijedio potreban kvalitet interne revizije. Potrebno je nastaviti sa praksama profesionalnog razvoja internih revizora.

Jedinice interne revizije treba da se dodatno angažuju na obezbjeđenju kvaliteta aktivnosti kao što su procjena rizika, planiranje interne revizije, izvještavanje, praćenje preporuka, formiranje baze podataka i registara.

Centralna jedinica za harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije i jedinice interne revizije u okviru propisanih nadležnosti koordinisano će djelovati na planu obezbjeđenja funkcionalnog sistema finansijskog upravljanja i kontrole, uključujući i PIFC aplikaciju kako bi se i na taj način omogućio efikasniji i efektivniji rad interne revizije.

Vođa revizorskog tima

Branko Sladojević, s.r.

PRILOZI

Prilog broj 1. Lista referenci

1. Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 91/16);
2. Zakon o Vladi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 118/08);
3. Zakon o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 115/18 i 111/21);
4. Zakon o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 97/16, 36/19 i 61/21);
5. Strategija razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske za period 2021-2025. godina;
6. Akcioni plan Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske za period 2021-2023. godina;
7. Strateži, razvojni i planski akti institucija javnog sektora;
8. Međunarodni okvir profesionalne prakse interne revizije, Institut internih revizora, 2017 godina;
9. Pravilnici o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u institucijama javnog sektora;
10. Priručnik za interne revizore u javnom sektoru Republike Srpske;
11. Uputstvo za interne revizore javnog sektora Republike Srpske;
12. Kodeks profesionalne etike za interne revizore u javnom sektoru Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 24/17);
13. Pravilnik o uslovima za sticanje zvanja ovlašćenih interni revizor u javnom sektoru ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 1/22);
14. Pravilnik o uslovima za zapošljavanje, statusu i položaju internih revizora u javnom sektoru ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 1/22);
15. Plan sprovođenja obuka za sticanje zvanja ovlašćeni interni revizor u javnom sektoru;
16. Program kontinuirane profesionalne edukacije;
17. Pravilnik o sadržaju i načinu izvještavanja interne revizije u javnom sektoru Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 96/17);
18. Pravilnik o sadržaju izvještaja i način izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 112/17);
19. Pravilnik o godišnjem izvještavanju o internoj reviziji u javnom sektoru Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 1/22);
20. Okvirna povelja interne revizije ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 24/17)
21. Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 99/17);
22. Registri Centralne jedinice za harmonizaciju finansijskog upravljanja, kontrole i interne revizije Ministarstva finansija Republike Srpske;
23. Konsolidovani godišnji izvještaji o uspostavljanju i razvoju interne finansijske kontrole u javnom sektoru Republike Srpske;
24. Strateški, godišnji i operativni planovi jedinica interne revizije;

25. Izveštaji interne revizije;
26. Registri preporuka jedinica interne revizije;
27. Upitnici koje su, po zahtjevu u definisanoj strukturi, popunili predstavnici nadležnih institucija obuhvaćenih naknadnim pregledom.

Prilog broj 2. Status provjerenih preporuka

Broj preporuke	Status preporuke	MPŠV	MPK	UKC	FZO	FPIO	RUGIP	Grad Doboj	Grad Zvornik	CJIR	UKUPNO	%
1	Potpuno provedeno	1	1	1	1	1	1	1	1		8	90
	Djelimično provedeno									1	1	10
2	Potpuno provedeno		1	1	1	1	1	1	1		7	75
	Djelimično provedeno	1								1	2	25
3	Potpuno provedeno	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	100
	Djelimično provedeno										0	0
4	Potpuno provedeno	1	1	1	1	1	1	1	1		8	90
	Djelimično provedeno									1	1	10
5	Potpuno provedeno			1	1	1	1	1	1		6	65
	Djelimično provedeno	1	1							1	3	35

Izvor: Podaci, informacije i dokumentacija institucija obuhvaćenih naknadnim pregledom

Prilog broj 3. Pregled donesenih akata od strane Centralne jedinice za harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije

Redni broj	Naziv akta
1	Politike Centralne jedinice za harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije vezane za primjenu člana 44. stav 2. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
2	Plan sprovođenja obuka za sticanje zvanja ovlašteni interni revizor u javnom sektoru
3	Program kontinuirane profesionalne edukacije interne revizije
4	Pravilnik o uslovima zapošljavanje, statusu i položaju internih revizora u javnom sektoru
5	Pravilnik o uslovima za sticanje zvanja ovlašćeni interni revizor u javnom sektoru Republike Srpske
6	Odluka o načinu bodovanja, evidentiranja i izvještavanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji ovlašćenih internih revizora javnog sektora Republike Srpske
7	Pravilnik o godišnjem izvještavanju o internoj reviziji u javnom sektoru Republike Srpske
8	Kodeks profesionalne etike za interne revizore u javnom sektoru Republike Srpske
9	Okvirna povelja interne revizije
10	Priručnik za interne revizore u javnom sektoru Republike Srpske
11	Uputstvo za interne revizore u javnom sektoru Republike Srpske
12	Priručnik o poslovima i zadacima mentora
13	Međunarodni standardi profesionalne prakse interne revizije
14	Karton Jedinica za internu reviziju
15	Karton rukovodilaca Jedinica za internu reviziju ili internog revizora

Izvor: Dokumentacija CJH

Prilog broj 4. Broj internih revizora koji su prošli obuku za internog ovlašćenog revizora po godinama

Godina	Broj internih revizora koji su prošli obuku za internog ovlašćenog revizora
2019	63
2020	68
2021	49
2022	51
Ukupno	231

Izvor: Dokumentacija CJH

Prilog broj 5. Pregled sistematizovanih i popunjenih radnih mjesta u jedinicama interne revizije na dan 31.12.2022. godine

Redni broj	Naziv institucije	Sistematizovano		Popunjeno	
		Radna mjesta	Izvršilaca	Radna mjesta	Izvršilaca
1.	Fond za penzijsko i invalidsko odiguranje	2	5	2	5
2.	Fond zdravstvenog osiguranja	3	9	2	8
3.	Ministarstvo prosvjete i kulture	2	2	1	1
4.	Centralna jedinica za internu reviziju Ministarstva finansija	2	3	2	2
5.	Republička uprava za geodetsko i imovinsko-pravne poslove	2	5	2	3
6.	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	2	2	1	1
7.	Grad Doboj	2	2	2	2
8.	Univerzitetsko klinički centar Republike Srpske	3	5	2	4
9.	Grad Zvornik	2	3	2	3
Ukupno		20	36	16	29

Izvor: Dokumentacija institucija obuhvaćenih naknadnim pregledom